

En verden af æbler

Et projekt i Brobækhus Børnehave

29-10-2016

Beskrivelse af forløbet og foto fra aktiviteterne.
På sturnes- og naturvejlederens blogs på www.brobækhus.dk kan du se flere beskrivelser af aktiviteterne.

En verden af æbler - Natur og Kultur

Et æble er ikke bare et æble. De findes i et utal af størrelser, former og farver. Der findes spiseæbler og gemmeæbler. Vi spiser dem og dyrene spiser dem, de kan bruges til mange ting. De har været her i tudindvis af år og bjørnen har hjulpet med til at vi har de æbler vi har i dag.

Aktivitet 1:

Vi samler Æbler og studere dem (September til oktober)

De fleste år bugner vores haver med æbler, børnene samler æbler og tager med i børnehaven. Eller vi tager ud og samler æbler i ex. Parker hvor man må samle. Vi ser på hvor mange forskellige sorter vi kan finde, vi studere dem og smager selvfølgelig på dem. Vores naturvejleder sætter navn på dem og fortæller deres historie. Nogen æbler er bittesmå vild æbler og andre er kæmpe store madæbler. Nogen er runde nogen er aflange og nogle har buler og bukler. Tit har æbler flere farver de kan variere fra hvidlige og grønne til gule røde og brunlige, nogen har kun en "kind" der er rød eller orange andre er helt røde eller grønne. Æbler kan dufte kraftigt og andre næsten ikke. Vi skære dem igennem og ser nogen bliver hurtigt brune og andre gør ikke. Æblets kød kan være hvidt, grønt, gult eller lyserødt. Skrællen kan være med æblevoks der er fedtet og nogen kan være med skrub der føles som sandpapir. Nogen æbler kan pudses helt blanke som et snehvideæble. Nogen æbler er meget sure, andre søde sprøde eller saftige vi smager os frem UHM!

Vi bruger vores sanser.
Når vi studere æblerne bruger vi vores sanser. Syn, føle, smage og dufte.

Aktivitet 2:

Æblets historie

Æblerne som vi kender dem i dag har ikke altid set sådan ud! De spiseæbler vi kender og spiser i dag (*Malus Domestica*) nedstammer fra vilde æbler der voksede i Kasakhstan. De vilde æbler var bittesmå nogen på str. med et kirsebær og de var meget sure. I bjergene i Kasakhstan lever der bjørne og de kan godt lide æbler, og de kan bedst lide de søde æbler. Dermed har bjørnen været med til at selektere de æbler i spiser i dag. For hver gang bjørnene har spist og favoriseret de søde æbler har den lagt en lort! I lorten har der været æblekerner fra de sødeste æbler og de har fået gødning med og kan fint spire efter at havde passeret gennem bjørnens tarmsystem. Så gennem tiden har æblet udviklet sig til større og sødere æbler da bjørnen foretrak disse. Disse lidt større og sødere æbler nedstammer vores spiseæbler fra.

Aktivitet 3:

Mostning eller presning af Æbler

Mostpresning eller mostpersning på gammeldags manér. Måske kan i låne en rigtig mostperse. Først skal æblerne sorteres dårlige æbler kasseres. Når man moster er nedfaldsæbler fine blot de er fiske. Æblerne skæres i lidt mindre stykker og køres gennem æblehakkeren. Herefter presses/perses mosten udaf æblerne i en stor æblepresse. Mosten filtreres og drikkes friskpresset.

Det skal du bruge.

- Æblekværn
- Mostpresse
- Baljer til vask af æbler
- Knive og skærebrætter
- Beholdere, til opsamling af pulp, most mm.

Blander man æblesorterne får man nok den bedste most den bliver ofte brun. Men holder man sorterne adskilt kan man lave lyserød, grøn, gul eller gennemsigtig most. De forskellige sorter kan give meget sur eller sød most. Nogen æbler indeholder meget mere saft end andre sorter.

Gode sorter til most kan være Gråsten, Filippa, Cox Orange.

Hvad består et æble af?

Et æble har en stilk og en blomsterende. Skærer man æblet igennem kan man se kernehuset med kernerne. Skrællen kan være tyk og sej eller tynd og fin. Farverne kan variere fra gule, grønne, orange, røde. Kødet kan være hvidt, gult grønt eller lyserødt. Surt, sødt eller saftigt

Aktivitet 4:

Tørre æbleringe

Vaske	Skrælle	Lad dem tørre

Aktivitet 5:

Bage med Æbler

Æblekage i bradepande og Gammeldags æblekage med det hele.
Vi valgte at deltage i "Bag for en sag" med vores forskellige æbleretter.

Aktivitet 6:

Kreativ med Æbler (3D æbletræ)

Æbletryk, lav æbletryk med æbler på karton, stof eller lærende. Æblet skæres igennem og der males med den ønskede farve på æblet med en pensel. Æblet trykkes mod stoffet og afgiver sit fine tryk. Prøv at skære æblet forskellige steder.

Sav en skive træ, mal den og tilføj blad af filt og stilk af piberenser.

Aktivitet 7:

Æble pompon.

Vi laver pomponer i æblefarver, klipper blade i filt og laver stilk af piberensere.

Aktivitet 8:

Sange om æbler

Æblemand

Aktivitet 9:

Historier om æbler

Snehvide.
Cox pomona og vermitus.
Adam og Eva, paradiset have.
Nordiske guder Ydun

Aktivitet 10:

Aktivitet 10: Æbleblomsten og bierne

Aktivitet 11: Så Æblekerner

Aktivitet 12: Pode Æbletræ

Forår 17

Aktivitet 13

Købe Fejøl æbler i Nyhavn

Pynt institutionen og vis forældre og andre besøgende, at temaet er om æbler.

**Foto:
Personalet ved
Brobækhus
Børnehave**

